

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): tjarákiá, mořólo, kísket
Arrieta: kískét, tjarámbel, *pasáđor
Bakio: tránka (?), kískét, traβíl
Bermeo: ʒaβíá, paśađóř, *kískét
Berriz: tjarákiá, tjarákiá, tjarákiá, tjingé, paśađor, *mořólo
Bolibar: tjinget, kíjke, má tílé
Busturia: tjarámél, kískét
Dima: kísket, tránka, tjarámel
Elantxobe: tjarámbel, kískét
Elorrio: kísket, marápiá, paśađor
Errigoiti: kískét, tjarámel
Etxebarri: tjarámél, *kískéta
Etxebarría: ʒantjó, paśađor, má:til, até má:tiá, tjingé, *kíjke
Gamiz-Fika: kískét, paśađor, tjarámbel
Getxo: tráβil, *kískéta
Gizaburuaga: marátiá, tjarámiá, kískét
Ibarruri (Muxika): tjarámél, kískét
Kortezubi: kísket, tjarámbel, tránka, *tjarámel
Larrabetzu: tjarámbel, kísket, paśađor
Laukiz: kísket, paśađor, tráβil
Leioa: tjarámél, kísketa
Lekeitio: kísket, mořólo, marátiá
Lemoa: tjarámél, kísket
Lemoiz: tráβil, kískét, paśađor
Mañaria: tjarábiá, tjarábiá, kísket, *mořólu (mark.)
Mendata: tjarámél, kískét
Mungia: tráβil, kísket, *pasáđor
Ondarroa: marátiá, kíjket, tránka, paśađor
Orozko: seřáđura, *kísket, *ʒrámpoi
Otxandio: mořólo, trísket, tjarámel
Sondika: kískéta, tjarámél, paśađore
Zaratamo: pikápořté, paśađore, tjarámél, *kískéta
Zeanuri: kískét, tjarámél
Zeberio: karaβíá, *tjarámél, *kísket
Zollo (Arrankudiaga): mořólo, tránka, paśađor, karámiá, kísket
Zornotza: kísket, tjarámél, mořólo

Araba

Aramaio: trísketa, marátiá, mořólo

Gipuzkoa

Aia: maátiá, *kíjketá
Amezketá: maátiá, kíjke, *kíjketá
Andoain: maátiá, péstiálo
Araotz (Oñati): mořáilo, maátiá, křískéta
Arrasate: ma'átiá, mořólo
Arroa (Zestoa): maátiá, paśánte, paśaore, kíjket
Asteasu: maátiá, *mořólo, *kíjketá
Ataun: mořólo, kíjketá
Azkoitia: mátiá, kíjketá, paśađor
Azpeitia: kíjketá, maátiá, mořólo
Beasain: maátiá, kíjketá
Beizama: maátiá, mořólo, *kíjketá
Bergara: křískéta, paśaéra, maátiá

Deba: marátiá, paśađera, mořólo, kíjketá
Donostia: má:tiá, křískéta, *kíjketá
Eibar: maátiá, tjinget, *mořólo
Elduain: má:tiá, kíjketá, *mořólo
Elgoibar: tjingét, mořólo, maátiá, maátiá
Errezil: má:tiá, kíjketá, mořólo, paśađore
Ezkio-Itsaso: maátiá, kíjketá
Getaria: maátiá, *kíjketá
Hernani: ma'átiá, paśáre
Hondarribia: *kískéta
Ikaztegieta: *kískéta, *marátiá
Lasarte-Oria: kíjketá, maátiá, *mořólo
Legazpi: křísketa, *mořólo
Leintz Gatzaga: tránka, trísketa, marátiá
Mendaro: maátiá, tjingéta, mořólo, paśađera
Oiartzun: marátiá, mořólo, péstiálo, kíjketá, ʒantjó
Oñati: maátiá, *kískéta
Orexa: máatiá, kíjketá
Orio: mátiá, kíjketá
Pasaia: marátiá, gántjó, *mořólo, *kíjketá
Tolosa: maátiá, kíjketá
Urretxu: kíjketá, ma'átiá, mořólo
Zegama: má:tiá, kíjketá

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: marátiá, kiliskéta
Alkots: marátiá, kíjketá
Aniz: farátiá, kíjketá
Arbizu: máatiá, kíjketá
Beruete: má:tiá, ʒantjó, kíjketá
Donamaria: marátiá, křískéta
Dorrao / Torrano: matéla, matéla, muřílo
Erratzu: fiřlé, ʒaátiá, křísketa
Etxalar: marátiá, maátiá, křískéta, paśađore, *mořólo
Etxaleku: má:tiá, kíjketá
Etxarri (Larraun): má:tiá, paśađera
Eugi: paśađora (mark.), puřúlo (mark.)
Ezkurra: ma'átiá, ma'átiá, křískéta
Gaintza: má:tiá, keřtén, *kíjketá
Goizueta: má:tiá, paśátiá, *kíjketá, *mořólo
Igoa: má:tiá, kíjketá
Jaurrieta: marátiá, kíjketá
Leitza: má:tiá, mořólo, kíjketá
Lekaroz: farátiá, kíjketá
Luzaide / Valcarlos: maníbeta, křísketa, fjéřla, maátiá
Mezkiritz: kiliskéta, fuřílo
Oderitz: ma'átiá, péstiálo
Suarbe: má:tiá, kíjketá, kíjketá, kíjketá
Sunbilla: mořólo, ma'átiá, sořtílo
Urdiain: kíjketá, muřílo
Zilbeti: fuřílo (mark.), andaβiá, kiliskéta
Zugarramurdi: maátiá, maátiá paśađora (mark.), ʒarántja

Lapurdi

Ahetze: kíjketá, ʒarátiá, maátiá, fiřla
Arrangoitze: pópeta, křískéta, klakéta

Azkaine: ʒarátiá
Bardoze: kíjketá, bářóila (mark.)
Beskoitze: eskútila, puřéta, kRíjketá, *fiřla, *ʒaróila
Donibane Lohizune: kRíjketá, má:tiá
Hazparne: kRísket, seRápo, fiřla
Hendaia: m'átiá
Itsasu: fiřla, kíjketák, seRáilo, kíjketá, faRáila
Makea: klakéta, fiřla, puřéta, puřéta, kRísketa
Mugerre: fiřla, fiřla luse, fiřla laur, *kísketa, *bařoil
Sara: fiřla, maátiá, moRóila, até kRíjket
Senpere: fiřil, *kíjketá
Urketa: kíjketá, báRajat, báRojat
Uztaritze: kiliskét, ʒaráilo, ʒaráil, bóRta, kilisket

Nafarroa Beherea

Aldude: kRískina, fiřla
Arboti: bařóila
Armendaritze: fiřla, kiliketa
Arnegi: fiřla, buřdímbař, kíjketá
Arrueta: kíjketá
Baigorri: seRápo, *kíjketá
Bastida: beRúla, beRóila, taRzéta, kíjketá
Behorlegi: fařaá, kíjketá
Bidarrai: kRísket, ʒořóila, fiřla
Ezterenzubi: fiřla, kíjketá
Gamarte: fařála, k'íjke, fařalú
Garrúze: kíjketá
Irisarri: seRápo, fiřla, *kíjketá
Izturitze: eřlapo, kíjketá, klaketa, bořtha, fiřla
Jutsi: fařáil, kíjketá, fařala
Landibarre: fařaá, kíjketá
Larzabale: klisket, feřúla, baruá, baraá
Uharte Garazi: kíjketá, fiřla

Zuberoa

Altzai: kíjketá, thábeta, byřdnykháko, bařóilak (mark.)
Altzurükü: káhaá, bařóil, kíjketá, kíjketá
Barkoxe: bařól, bořtha bařól, kíjketá
Domintxaine: kíjketá, bářulaty
Eskiula: kíjketá, bařúla, tařzéta
Larraine: bořtha kíjketá, bařóil
Montori: kíjketá, thábeta, bořtha thábeta
Pagola: bařóil, kíjketá, tuřniket
Santa Grazi: traβelá, bařolá, kíjketá
Sohüta: bařót (?), kíjketá
Urdiñarbe: kahaá, bařóil, *kíjketá
Ürrüstoi: kíjketá, biulét, bařóil

Mapan sartzen ez diren erantzunak:

Abaurregaina / Abaurrea Alta (N): kiliskéta
Ahetze (L): kíjketá, fiřla
Aia (G): *kíjketá
Alkots (N): kíjketá
Altzai (Z): kíjketá, bařóilak
Altzurükü (Z): kíjketá, kíjketá
Amezketá (G): kíjketá

Aniz (N): kíjketá
Aramaio (A): trísketa
Araotz (Oñati) (G): křískéta
Arbizu (N): kíjketá
Armendaritze (N): kiliketa
Arnegi (N): kíjketá
Arrangoitze (L): křískéta
Arrazola (Atxondo) (B): kísket
Arrieta (B): kískét
Arroa (Zestoa) (G): kíjketá
Arrueta (N): kíjketá
Asteasu (G): *kíjketá
Ataun (G): kíjketá
Azkoitia (G): kíjketá
Azpeitia (G): kíjketá
Baigorri (N): *kíjketá
Bakio (B): kískét
Bardoze (L): kíjketá
Barkoxe (Z): kíjketá
Bastida (N): kíjketá
Beasain (G): kíjketá
Behorlegi (N): kíjketá
Beizama (G): *kíjketá
Bergara (G): křískéta
Bermeo (B): *kískét
Berriz (B): paśađor
Beruete (N): kíjketá
Beskoitze (L): kRíjketá, *ʒaróila
Bidarrai (N): kRísket
Bolibar (B): kíjketá
Busturia (B): kískét
Deba (G): mořólo, kíjketá
Dima (B): kísket
Domintxaine (Z): kíjketá
Donamaria (N): kRískét
Donibane Lohizune (L): kRíjketá
Donostia (G): kRísketa, *kíjketá
Elantxobe (B): kískét
Elduain (G): kíjketá
Elgoibar (G): maátiá, maátiá
Elorrio (B): kísket
Errezil (G): kíjketá, paśađore
Errigoiti (B): kískét
Eskiula (Z): kíjketá
Etxalar (N): k'ískéta
Etxaleku (N): kíjketá
Etxebarri (B): *kískéta
Etxebarría (B): má til, até mátiá, tjingé, *kíjketá
Ezkio-Itsaso (G): kíjketá
Ezkurra (N): kRískéta
Ezterenzubi (N): kíjketá
Gaintza (N): *kíjketá
Gamarte (N): k'íjketá
Gamiz-Fika (B): kískét
Garrúze (N): kíjketá
Getaria (G): *kíjketá
Getxo (B): *kískéta
Gizaburuaga (B): kískét
Goizueta (N): *kíjketá
Hazparne (L): kRísket
Hondarribia (G): *kísketa
Ibarruri (Muxika) (B): kískét
Igoa (N): kíjketá
Ikaztegieta (G): *kískéta
Irisarri (N): *kíjketá
Itsasu (L): kíjketák, kíjketá, faRáila

Izturitze (N): kíjketá, bořtha fiřla
Jaurrieta (N): kíjketá
Jutsi (N): kíjketá
Kortezubi (B): kísket
Landibarre (N): kíjketá
Larrabetzu (B): kísket
Larraine (Z): bořtha kíjketá
Larzabale (N): klisket
Lasarte-Oria (G): kíjketá
Laukiz (B): kísket
Legazpi (G): kRísketa
Leintz Gatzaga (G): trískéta
Leioa (B): kísketa
Leitza (N): kíjketá
Lekaroz (N): kíjketá
Lekeitio (B): kísket
Lemoa (B): kísket
Lemoiz (B): kískét
Luzaide / Valcarlos (N): kRísketa, maátiá
Makea (L): puřéta, puřéta, kRísketa
Mañaria (B): kísket
Mendaro (G): mořólo, paśađora
Mendata (B): kískét
Mezkiritz (N): kískéta
Montori (Z): kíjketá
Mugerre (L): *kísketa
Mungia (B): kísket
Oiartzun (G): péstiálo, kíjketá, ʒantjó
Oñati (G): *kískéta
Ondarroa (B): kíjketá, paśađor
Orexa (G): kíjketá
Orio (G): kíjketá
Orozko (B): *kísket
Otxandio (B): trísket
Pagola (Z): kíjketá
Pasaia (N): *kíjketá
Santa Grazi (Z): kíjketá
Sara (L): moRóila, até kRíjketá
Senpere (L): *kíjketá
Sohüta (Z): kíjketá
Sondika (B): kískéta
Suarbe (N): kíjketá, kíjketá, kíjketá
Sunbilla (N): sořtílo
Tolosa (G): kíjketá
Uharte Garazi (N): kíjketá
Urdiain (G): kíjketá
Urdiñarbe (Z): *kíjketá
Urketa (L): kíjketá
Urretxu (G): kíjketá
Ürrüstoi (Z): kíjketá
Uztaritze (L): kiliskét, bóRta kilisket
Zaratamo (B): tjarámél, *kískéta
Zeanuri (B): kískét
Zeberio (B): *kísket
Zegama (N): kíjketá
Zilbeti (N): kiliskéta
Zollo (Arrankudiaga) (B): paśađor, karámiá, kísket
Zornotza (B): kísket
Zugarramurdi (N): ʒarántja

983. Mapa: cerrojo; picaporte / loquet; verrou / bolt; catch

GALDERA: 34120; ALG: 688; ALEANR: VI, *762; VI, *765

	maratil(la)
	pasador
	txarakill(a)
	morrolo
	fir(ri)la
	farralla
	barroil(la)
	trabil/(r)abela
	txinget
	tranga/tranka
	pestillo
	morroko
	klaketa
	puñeta
	txaramel
	bestelakoak

- Giltzaz gabe, atea hersteako tresnaren izena bilatu da, barrenetik nahiz kanpotik irekitzen direnak, bai burdinazkoak bai zurezkoak, luzeak edo motzak... Mapa txikerrean “krixket(a) / klixket(a)” hitza utzi da eta mapa handian gainerakoak sartu dira, baina erabilera hedatuena duten hitzak hobetsi dira mapara eramateko.

- **Bestelakoak:** andabillas (Zilbeti), barrot (Sohüta), biulet (Ürrüstoi), burdinbar (Arnegi), bürdünkhako (Altzai), erlapo (Izturitze), eskutila (Beskoitze), gabille (Bermeo), gantxo (Etxebarría, Pasaia, Oiartzun, Beruete), granpoi (Orozko), kahalla (Urđiñarbe), kañtxo (Beruete), kerten (Gaintza), krizkina (Aldude), manibela (Luzaide), pikaporte (Zaratamo), purrullo (Eugi), purrupullo (Eugi), sarrail(a) (Azkaine, Ahetze, Uztaritze), serradura (Orozko), sortillo (Sunbilla), tarjeta (Bastida, Eskiula), turniket (Pagola), txirrintol (Elantxobe), txirintxol (Kortezubi), xarrantxa (Zugarramurdi), zerrailu (Itsasu), zerrapo (Hazparne, Baigorri, Irisarri).

- Mapa txikia eraikitzean erabili den irizpidea “krisketa” hitzaren lehen silabaren forma izan da (krix- / klix- / kix-).

Leioa: *Kisketa, barruko aldetik bakarrik ixiten dana.*

Mungia: *“Kisketa” burruñeskoari esaten tzezu; egurrézkoari “trabille”.*

Mendaro: *Egúrreskua dánák dia maátillák, álde bíxetátik íguál; nais kanpotik nais barrútik, baña jenéralmentián kánpotik éukitzen deu...*

Oiartzun: *“Ate bakotxak bere maratilla”, esaera, “ate bakotxantzat bee maatilla bauk ik”...*

Dorrao: *“Matélla” zúreskuá; “múrrillubá” búrniskuá.*

Beskoitze: *puñeta kanpotik eragiteko; firla barrutik.*

Armendaritze: *Borta firlatu uzea? Erten gindin... zurez...*